

INATSIARTUT

Formanden for Naalakkersuisut
govsec@naanoq.gl
med kopi til Naalakkersuisoq for Sundhed
pn@naanoq.gl

Dato: 12-05-2022

J.nr.: 01.38.01.02-00340

Vedr. Forslag til: Inatsisartutlov om civile foranstaltninger mod smitsomme sygdomme, pkt. 161

Familie og Sundhedsudvalget er blevet kopi-orienteret på et brev, dateret den 4. april 2022, som blev fremsendt til Formanden for Naalakkersuisut fra Formandskabet af Inatsisartut (se bilag).

I brevet fremgår det at formandskabet anmodede Naalakkersuisut om at indarbejde muligheden for parlamentarisk kontrol i loven om smitsomme sygdomme. Sådant en ændring ville have haft en stor betydning for den demokratiske proces og for inddragelsen af Inatsisartut under de svære og udfordrende beslutninger under COVID19 situationen. Derfor vil udvalget gerne følge op på dette i forbindelse med udvalgsbehandlingen af punkt 161 og vil stille følgende skriftlige spørgsmål:

- 1) Hvad er baggrunden for beslutningen om *ikke* at indarbejde muligheden for parlamentarisk kontrol i det fremsatte lovforslag, der på mange måder er bygget op om den danske lovgivning?
- 2) Naalakkersuisuts bedes redegøre for ændringerne i epidemikommissionens rolle
- 3) Hvordan vil Naalakkersuisut sikre inddragelsen af Inatsisartut, såfremt muligheden for parlamentarisk kontrol ikke indarbejdes?

På vegne af
Familie og Sundhedsudvalget
Med venlig hilsen
Hans Peter Poulsen
Formand

Ilanngussaq
Bilag

Naalakkersuisut
KOPI: Udvalget for Familie og Sundhed

Dato 4. april 2022
J.nr. 01.10.09-00035

Kære Formand for Naalakkersuisut

Det tidligere formandskab fremsendte til Naalakkersuisut i januar 2021, vedlagte henvendelse om at indarbejde en parlamentarisk kontrol i den nye lov omkring smitsomme sygdomme.

Formandskabet bemærker, at der fortsat ikke indgår muligheden for parlamentarisk kontrol i den fremsatte nye lovforslag. Den fremsatte lovforslag er i øvrigt fortsat en kopi af den danske lov omkring smitsomme sygdomme ligesom den oprindelige hastebehandlede lov i Inatsisartut i april 2021, var identisk med den danske lov.

Formandskabet fastholder således, at der må indarbejdes muligheden for en parlamentarisk kontrol i den nye grønlandske lov om smitsomme sygdomme – ligesom der er indarbejdet muligheden for en parlamentarisk kontrol i den danske lov men som ikke indgår i den fremsatte lovforslag som kopieres til grønlandsk lov.

Det fremgår af forretningsordenens § 4 stk. 4 og stk. 6 følgende:

”Stk. 4. Formandskabet for Inatsisartut drager omsorg for, at arbejdet i Inatsisartut og i udvalgene tilrettelægges og afvikles på forsvarlig vis

Stk. 6. Formandskabet for Inatsisartut behandler de sager, der i henhold til forretningsordenen forelægges for Formandskabet. Formandskabet kan tage enhver sag op, der er af principiel betydning for Inatsisartut og medlemmerne af Inatsisartut.”

Det er således formandskabet der har ansvaret for at sikre arbejdsforholdene i udvalgene og kan tage principielle sager op. Den manglende mulighed for parlamentarisk kontrol af Naalakkersuisut i den nye epidemilov, synes således at have en principiel karakter.

INATSISARTUT
SIULITTAASUAT

Jeg skal med henvisning til tidligere formandskabs vedlagte brev og begrundelser fra 2021 anmode om, at Naalakkersuisut fortsat ser på sagen, ligesom familieudvalget vil blive orienteret om sagen.

Jeg vedlægger også kopi af Kapitel 4 i den danske lov omkring parlamentarisk kontrol, som kan danne grundlag for de tilsvarende men tilpassede tiltag der kan indarbejdes i den nye lov om samme i Grønland. Ligesom jeg vedlægger kopi af de politiske principper der dannede grundlag for indarbejdelsen af parlamentarisk kontrol i den danske lov og som også danner grundlag for den fremsatte lovforslag til Inatsisartut.

Med venlig hilsen

Hans Enoksen

Naalakkersuisut

Dato 25. januar 2021
J.nr. 01.10.09-00030

Kære Formand for Naalakkersuisut

Det fremgår af hasteloven omkring civile foranstaltninger mod smitsomme sygdomme - som Inatsisartut vedtog på et haste indkaldt møde den 1. april 2020 - at denne lov udløber med 2021 og at der skal fremsættes nyt lovforslag under EM21.

Formandskabet har på den baggrund og på baggrund af de mange erfaringer Inatsisartut har gjort i 2020 omkring beslutningsprocesserne - hvor denne lov har været gældende og fortsat gælder for året 2021 - drøftet behovet for en politisk opfølgning af sagen.

Formandskabet skal derfor anmode Naalakkersuisut om at indarbejde nye principper

- for parlamentarisk kontrol ligesom
- der må ske tilpasning med epidemikommissionens rolle

i den nye lov.

Formandskabet bemærker således, at den hastelov, som Inatsisartut vedtog i april 2020, byggede direkte på den danske lov nr 208 af 17. marts 2020.

Formandskabet bemærker således også, at der i Danmark netop i denne tid behandles et nyt lovforslag til epidemilov i Danmark, hvor netop den parlamentariske kontrol bliver indarbejdet ligesom der sker ændring i epidemikommissionens rolle.

Formandskabet har længe talt for, at Inatsisartut bør inddrages i de meget vanskelige beslutninger der træffes omkring COVID19 situationen og de mange beslutninger der skal tages og som har meget stor og direkte påvirkning af borgernes og virksomhedernes muligheder, hvorfor der er behov for en direkte parlamentarisk kontrol af denne proces.

INATSISARTUT
SIULITTAASUAT

Formandskabet ser frem til at deltage i denne proces og anmoder om at Naalakkersuisut hurtigst muligt igangsætter processen med udarbejdelsen af en ny epidemilov så vi sammen får en proces der skaber klarhed og gennemsigtighed i de beslutninger og konsekvenser der træffes omkring epidemien.

Med venlig hilsen

Vivian Motzfeldt

Der fremgår følgende principper i aftalen mellem folketingets partier, der skal indarbejdes i den nye danske epidemilov:

- Partierne er enige om, at den gældende epidemilov ikke i tilstrækkelig grad sikrer parlamentarisk kontrol med udmøntning af beføjelser efter loven og åbenhed om beslutningsgrundlaget.
- Partierne er enige om, at der skal indføres parlamentarisk kontrol med anvendelsen af indgribende bemyndigelsesbestemmelser og åbenhed om det faglige grundlag for de bekendtgørelser, den pågældende minister udsteder i medfør heraf.
- Der indføres krav om, at der skal ske forelæggelse for et folketingsudvalg forud for udmøntning af de ministerbemyndigelser til at fastsætte regler, der er nævnt nedenfor.
- Udvalgets kontrolfunktion vil bestå i, at ministeren ikke må udstede reglerne, hvis et flertal i udvalget er imod. Et flertal i udvalget vil således i disse situationer have vetoret. Dog vil ministeren kunne foretage ophævelse, lempelse og uvæsentlige ændringer (f.eks. præciseringer) af regler, som tidligere er blevet forelagt for udvalget. En minister vil med andre ord altid kunne lempe eller helt ophæve regler, f.eks. i en situation, hvor ministeren vurderer, at der ikke længere er fornødent retligt grundlag i medfør af reglerne i epidemiloven. Udvalget vil dog skulle orienteres, hvis epidemikommissionen har indstillet, at de pågældende regler opretholdes.
- Der indføres en procedure for særligt hastende tilfælde, hvor der foreligger en overhængende og akut fare for eller trussel mod folkesundheden. I sådanne tilfælde kan der udstedes regler uden forudgående forelæggelse for udvalget. Det kan være i situationer, hvor der foregår hamstring af samfundskritiske varer (fx lægemidler fra apoteker), eller hvor smitten introduceres i Danmark ved en pludselig begivenhed fx via et angreb. Regeringen vil i givet fald uden unødigt ophold skulle forelægge sagen for udvalget og herunder redegøre for, hvorfor udstedelsen af reglerne ikke kunne afvente forelæggelsen. Hvis et flertal i udvalget under denne efterfølgende forelæggelse modsætter sig reglerne, skal ministeren ophæve dem.
- Der er enighed om, at kontrollen bør foretages af et nyt stående folketingsudvalg med 21 medlemmer.
- Der er enighed om, at der er behov for at sikre, at drøftelser i udvalget, der finder sted som led i forelæggelser og orienteringer efter den særlige parlamentariske kontrolordning, kan foregå formfrit og i et rum, hvor der kan være en fortrolig drøftelse om, hvilke initiativer der bør tages. Der er derfor enighed om, at forelæggelser og orienteringer bør ske på lukkede udvalgsmøder i overensstemmelse med reglerne i Folketingets forretningsorden. Der er i øvrigt enighed om at foretage de ændringer af forretningsordenen, der er nødvendige som led i indførelsen af den særlige ordning for parlamentarisk kontrol.

Udvalget vil være omfattet af de almindelige regler i Folketingets forretningsorden om førelse af protokol over forhandlingernes emne og udfald mv.

Ændring af Epidemikommissionens rolle og sammensætning

- Der nedsættes en national Epidemikommission, som skal afgive indstilling – enten efter anmodning fra den pågældende minister eller af egen drift – før der kan udstedes regler. Vedkommende minister forudsættes i øvrigt i almindelighed at imødekomme anmodninger fra det ovenfor nævnte folketingsudvalg om at anmode kommissionen om en indstilling.
- Når en minister forelægger regler for folketingsudvalget som led i den parlamentariske kontrol, skal ministeren samtidig oplyse udvalget om kommissionens indstilling vedrørende reglerne.
- Kommissionens indstilling vil ikke være bindende, og den pågældende minister vil således kunne gå imod indstillingen og udstede reglerne, medmindre folketingsudvalget udtaler sig imod. Dette vil sikre, at beslutninger, der er politiske, ikke træffes af embedsmænd.
- Der indføres herudover krav om, at folketingsudvalget orienteres, hvis kommissionen indstiller, at de ovennævnte bemyndigelser udnyttes, men ministeren beslutter ikke at følge denne indstilling,
- Der indføres desuden en forpligtelse til at offentliggøre Epidemikommissionens indstillinger, når der som led i den parlamentariske kontrol er sket forelæggelse for eller orientering af folketingsudvalget.

Det vil blive fastsat direkte i loven, at uafhængige eksperter vil kunne deltage i udvalgets møder ad hoc.

(Aftalen er indgået mellem partierne den 18. december 2020 og den nye epidemilov skal 1. behandles i folketinget den 19. januar 2021.)

Kapitel 4

Parlamentarisk kontrol med anvendelsen af bemyndigelsesbestemmelser

§ 9. Vedkommende minister kan alene fastsætte regler i medfør af § 2, stk. 6, 1. pkt., § 3, stk. 2 og 3, § 24, stk. 1, §§ 28, 30, 32, 34-37 og 40, § 49, stk. 4 og 5, § 53, § 55, stk. 1 og 2, og §§ 56-58, hvis indholdet af reglerne sammen med en indstilling fra Epidemikkommissionen forinden er forelagt for et af Folketinget nedsat udvalg, og udvalget ikke har udtalt sig imod reglernes udstedelse, jf. dog stk. 2. 1. pkt. omfatter ikke ophævelse, lempelse eller uvæsentlige ændringer af allerede fastsatte regler.

Stk. 2. Foreligger der en overhængende og akut fare for eller trussel mod folkesundheden, kan vedkommende minister udstede reglerne uden forudgående forelæggelse for udvalget efter stk. 1. I så fald skal ministeren uden unødigt ophold efter udstedelsen af reglerne forelægge disse for udvalget. Udtaler udvalget sig herefter imod reglerne, skal ministeren ophæve reglerne.

Stk. 3. Vedkommende minister kan fastsætte en rimelig frist for, hvornår udvalget senest skal tilkendegive, om udvalget udtaler sig imod reglerne.

§ 10. Indstiller Epidemikkommissionen af egen drift eller efter anmodning, at der fastsættes regler i medfør af § 2, stk. 6, 1. pkt., § 3, stk. 2 og 3, § 24, stk. 1, §§ 28, 30, 32, 34-37 og 40, § 49, stk. 4 og 5, § 53, § 55, stk. 1 og 2, og §§ 56-58, eller at regler, der er fastsat i medfør af disse bestemmelser, ophæves eller lempes, og vil vedkommende minister ikke følge indstillingen, skal ministeren hurtigst muligt orientere et af Folketinget nedsat udvalg om kommissionens indstilling og om, at ministeren ikke vil følge den. 1. pkt. omfatter ikke uvæsentlige ændringer af allerede fastsatte regler.

§ 11. Vedkommende minister offentliggør Epidemikkommissionens indstillinger om, hvorvidt der bør fastsættes regler i medfør af § 2, stk. 6, 1. pkt., § 3, stk. 2 og 3, § 24, stk. 1, §§ 28, 30, 32, 34-37 og 40, § 49, stk. 4 og 5, § 53, § 55, stk. 1 og 2, og §§ 56-58. Skal der ske forelæggelse for eller orientering af det af Folketinget nedsatte udvalg efter §§ 9 og 10, skal indstillingen offentliggøres hurtigst muligt efter forelæggelsen eller orienteringen.

Det fremgår af indledning til bemærkningerne til loven:

"Det er også afgørende for regeringen at styrke den parlamentariske kontrol. Regeringen foreslår derfor, at der indføres en særlig ordning med parlamentarisk kontrol med anvendelsen af indgribende bemyndigelsesbestemmelser og åbenhed om det faglige grundlag for de bekendtgørelser, den pågældende minister udsteder. Det skal ske ved, at der indføres krav om, at der skal ske forelæggelse for et folketingsudvalg forud for udmøntning af en række af epidemilovens ministerbemyndigelser til at fastsætte regler. Udvalgets kontrolfunktion vil bestå i, at ministeren ikke må udstede reglerne, hvis et flertal i udvalget er imod. I tilknytning hertil foreslås det også, at der nedsættes en Epidemikommission, der bl.a. skal afgive indstilling – enten efter anmodning fra den pågældende minister eller af egen drift – før der kan udstedes regler, som omfattes af den foreslåede parlamentariske kontrol.

Af hensyn til muligheden for løbende at føre parlamentarisk kontrol foreslås det, at der indføres krav om, at enhver bekendtgørelse, der omfattes af modellen for parlamentarisk kontrol, skal forsynes med en udløbsklausul.

Endelig foreslås der bl.a. ændringer af lægemiddelloven om styrkelse af lægemiddelberedskabet i tilfælde af forsyningsmæssige nødsituationer såvel som ændringer af sundhedsloven, som bl.a. har til formål at etablere grundlaget for, at regioner og kommuner kan indgå aftaler med myndigheder og organisationer om ved overkapacitet at yde donation eller tidsbegrænset udlån af sundhedsfagligt udstyr, personelbidrag m.v. med det formål at yde støtte til udlandet i særlige situationer."

2.2.2.3. Folketingsudvalget

Det foreslås, at den parlamentariske kontrol skal foretages af et udvalg, der nedsættes af Folketinget. Det vil således være op til Folketinget at etablere udvalget.

Udvalget vil som følge af den brede kreds af emner, som bemyndigelsesbestemmelserne, der er omfattet af den parlamentariske kontrol, vedrører, ikke kun skulle beskæftige sig med sundhedspolitik, men også med eksempelvis erhvervs-, rets-, transport-, undervisnings-, kultur- og uddannelsespolitiske emner. Samtidig vurderes det mest hensigtsmæssigt, at opgaven med at føre parlamentarisk kontrol forankres i ét udvalg og ikke i forskellige udvalg. Det skyldes, at en sådan forankring kan bidrage til en sammenhængende og koordineret håndtering af den alment farlige eller samfundskritiske sygdom. Det forudsættes derfor, at opgaven placeres i et nyt udvalg.

Det forudsættes desuden, at der bliver tale om et stående udvalg, så udvalget løbende kan være til rådighed, hvis der bliver behov for at udstede regler omfattet af den parlamentariske kontrol, og så der bliver mulighed for, at udvalget løbende kan drøfte spørgsmål relateret til håndteringen af alment farlige og samfundskritiske sygdomme.

Det forudsættes, at Folketinget, hvis lovforslaget vedtages, gennemfører de fornødne ændringer af Folketingets forretningsorden.

Familie- og Sundhedsudvalget
CC Formandskabet for Inatsisartut

Ilanngussaq
Bilag

2 + 3

Vedr. Forslag til: Inatsisartutlov om civile foranstaltninger mod smitsomme sygdomme, pkt. 161

Jeg skal hermed besvare Familie- og Sundhedsudvalgets henvendelse af 12. maj 2022 om pkt. 161 på forårssamlingen 2022.

1. Hvad er baggrunden for beslutningen om ikke at indarbejde muligheden for parlamentarisk kontrol i det fremsatte lovforslag, der på mange måder er bygget op om den danske lovgivning?

Jeg skal indledningsvis bemærke, at jeg har fremsendt en skrivelse til Formandskabet for Inatsisartut den 12. maj 2022, hvor jeg forespurgte, om der fortsat var ønske om indarbejdelse af bestemmelser om parlamentarisk kontrol i Inatsisartutlov om civile foranstaltninger mod smitsomme sygdomme (herefter smitteloven). Jeg modtog svar den 19. maj 2022 hvor Formandskabet for Inatsisartut har bekræftet, at der fortsat er ønske om bestemmelser om parlamentarisk kontrol.

Det er korrekt, at der er flere indholdsmæssige sammenfald i indholdet af smitteloven og den danske lovgivning, men at indarbejde bestemmelserne om parlamentarisk kontrol er ikke nødvendigvis hensigtsmæssigt i alle henseender, da de politiske systemer i henholdsvis Grønland og Danmark ikke er identiske. Jeg ønsker at både de juridiske og praktiske konsekvenser heraf er fuldt ud oplyst, således at både Naalakkersuisut og Inatsisartut er bekendt med såvel fordele som ulemper ved en evt. vedtagelse af en sådan ændringslov. Jeg vil sikre undersøgelse af de potentielle konsekvenser ved at indarbejde bestemmelser identiske med de danske bestemmelser i et ændringsforslag, således at et hensigtsmæssigt ændringsforslag kan blive fremlagt for Naalakkersuisut, med henblik på fremlæggelse for Inatsisartut snarest herefter.

Det må forventes at ændringsforslaget vil medføre et behov for tilførelse af ressourcer ved både Inatsisartut og Naalakkersuisut til at kunne understøtte de afledte processer, som bestemmelser om parlamentarisk kontrol vil medføre. Omfanget heraf er på nuværende tidspunkt endnu ikke afdækket.

2. Naalakkersuisut bedes redegøre for ændringerne i epidemikommisionens rolle

En af de større ændringer i epidemikommisionens rolle i forslaget til den nye smittelov er, at epidemikommisionen er rådgivende for Naalakkersuisut. I den nugældende lov er der henlagt en række tiltag som alene kan iværksættes af epidemikommision. Helt

23-05-2022
Sags nr.
Akt nr. 20180360

Postboks 1160
Tlf: 34 50 00
Fax: 34 55 05
3900 Nuuk
Email: pn@nanog.gl
www.naalakkersuisut.gl

konkret er det i forhold til nugældende regulering muligt for epidemikommisionen at påbyde civile foranstaltninger, herunder undersøgelse af læge, isolation, tvangsindlæggelse og afspærring af geografiske områder. I henhold til den nye smitte lov vil det alene være blandt epidemikommisionens opgaver at *indstille* til at fastsættes eller ophæves regler i henhold til smitte loven, for at sikre at alment farlige sygdomme ikke udvikler sig til samfundskritiske sygdomme. Således vil beslutningskompetencen være hos Naalakkersuisut frem for hos epidemikommisionen.

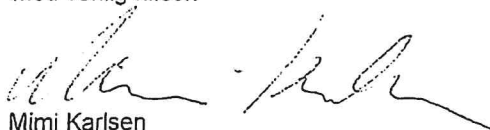
I forbindelse med håndteringen af Covid-19 har Naalakkersuisut gjort sig nogle erfaringer om nedsatte udvalg, politiske behandlinger, befolkningens reaktioner og de sundhedsfaglige elementer i pandemier. Et af de vigtige elementer heraf, er at Naalakkersuisut er forpligtet til at handle korrekt, hurtigt og proportionelt, og sker dette ikke bærer Naalakkersuisut konsekvenserne herfor. Det er derfor nødvendigt at beslutningskompetencen for de principielle beslutninger forbliver ved Naalakkersuisut, dog under kyndig vejledning af epidemikommisionens medlemmer, herunder Landslægeembedet, Politiet m.v.

3. Hvordan vil Naalakkersuisut sikre inddragelsen af Inatsisartut, såfremt muligheden for parlamentarisk kontrol ikke indarbejdes?

Naalakkersuisut har naturligvis en åbenlys interesse i at inddrage Inatsisartut i beslutninger af væsentlig karakter, særligt når disse udspringer af brede hjemler hvor samfundet står overfor en potentiel sundhedsmæssig krise. En inddragelse af Inatsisartut vil derfor uagtet eventuelle bestemmelser om parlamentarisk kontrol blive løbende vurderet.

Naalakkersuisut har ligeledes gjort sig gode erfaringer med inddragelse af partierne i forbindelse med håndteringen af Covid-19, blandt andet som følge af Lovudvalgets opfordring i betænkningen til XM2020/18. Måtte udvalget derfor komme med lignende anbefalinger til smitte loven i sin nuværende udformning vil dette ligeledes blive overvejet i den fremtidige anvendelse af loven.

Med venlig hilsen

Mimi Karlsen

Naalakkersuisoq for Sundhed

Ændringsforslag

til

Forslag til: Inatsisartutlov om civile foranstaltninger mod smitsomme sygdomme

Fremsat af Familie- og Sundhedsudvalget til 2. behandling.

Til kapitel 12

1. Kapitel 12 affattes således:

” Kapitel 12*Ikrafttrædelses- og ophævelsesbestemmelser*

§ 57. Inatsisartutloven træder i kraft den 1. juli 2022.

Stk. 2. Inatsisartutloven ophæves den 1. juli 2023.”

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Formandskabet for Inatsisartut henstillede i januar 2021 til Naalakkersuisut at tage initiativ til, at der i epidemiloven indarbejdes principper for parlamentarisk kontrol med indgreb i medfør af loven. Formandskabet bemærkede herved, at de beslutninger, der træffes vedr. Covid19 situationen, er af stor og indgribende betydning for borgere og virksomheder, ligesom Formandskabet pegede på behovet for klarhed og gennemsigtighed i forhold til beslutningsgrundlag og konsekvenser. Formandskabet henviste desuden til, at et forslag til ny epidemilov på daværende tidspunkt var under behandling i Danmark, med bl.a. det formål at sikre den parlamentariske kontrol med indgreb i medfør af epidemiloven.

Det af Naalakkersuisut fremsatte lovforslag indeholder imidlertid ikke bestemmelser, som tilsikrer parlamentarisk kontrol med tiltag i medfør af epidemiloven.

Til belysning af baggrunden herfor har Naalakkersuisut i et svar til Familie- og Sundhedsudvalget oplyst, at indarbejdelse af bestemmelser om parlamentarisk kontrol, svarende til de bestemmelser som indgår i den i Danmark gældende epidemilov, ikke nødvendigvis i alle henseender vil være hensigtsmæssigt, idet de politiske systemer i

Grønland og Danmark ikke er identiske. Naalakkersuisut ønsker derfor de praktiske såvel som juridiske konsekvenser fuldt ud belyst, forud for fremsættelse af et forslag til ændring af epidemiloven, hvorved der vil blive indført en parlamentarisk kontrolordning svarende til den danske.

Familie- og Sundhedsudvalget har fundet det ønskeligt at understøtte fremdriften i disse bestræbelser gennem fastsættelse af en såkaldt ”solnedgangsklausul”, som indebærer, at Inatsisartutloven uden videre ophæves d. 1. juli 2023.

Forventningen er herefter, at Naalakkersuisut fremsætter forslag til en ny Inatsisartutlov om civile foranstaltninger mod smitsomme sygdomme senest til forårssamlingen 2023, og at dette lovforslag indeholder bestemmelser til sikring af parlamentarisk kontrol med de – meget vidtgående - indgreb, som inatsisartutloven hjemler.

Der henvises i øvrigt til Familie- og Sundhedsudvalgets betænkning vedr. lovforslaget.

Bemærkninger til ændringsforslagets enkelte bestemmelser

Til nr. 1

Ændringsforslaget indebærer, at Inatsisartutloven ophæves d. 1. juli 2023.